

MUUSIKAÕPETUSE AINEKAVA

I Muusikaõpetuse eesmärgid

Õpilane

- tunneb rõõmu muusika kuulamisest ja musitseerimisest;
- tunneb huvi muusika vastu, kuulab erinevat muusikat
- kirjeldab kuulatud muusikat, väljendab muusikaalastes vestlustes oma eelistusi ja arvamusi, kasutades õpitud sõnavara;
- väärtustab muusikat ja muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana.

II Lõiming teiste ainetega

Keel ja kirjandus: muusikaga seotud lugemis- ja kirjutamisülesannete loomine, näiteks luuletuste või laulusõnade koostamine. Muusikapalade analüüs, et õppida mõistma sõnavara ja väljendusvahendeid (sõnumit, stiili).

Matemaatika: muusika kasutamine rütmide ja mustrite õppimiseks. Õpime lugema ja loendama noote ning mõõtmeid. Võrdleme erinevaid rütme ja rütmimustreid.

Kunst ja käelised tegevused: muusikaga seotud kunsti- ja käelised tegevused näiteks muusikainstrumentide meisterdamine või plakatite ja kollaažide loomine muusikute ja muusikastiilide kohta. Loomme kunstitöid, mis väljendavad muusikalist teemat või emotsiooni.

Ajalugu ja ühiskonnaõpetus: erinevate muusikastiilide ja -žanrite ajaloo tundmaõppimine, kuidas muusika on mõjutanud erinevaid kultuure ja ühiskondi. Tutvume tuntud muusikute ja heliloojatega ning nende panusega muusikamaailma. Uurime, kuidas muusika on kajastanud ja kujundanud ajaloolisi sündmusi ja kultuurilisi liikumisi. Lisaks uurime konkreetsete muusikute elulugusid ja nende panust muusikamaailma.

Loodusõpetus: kasutame muusikat looduse ja loomade õppimiseks. Uurime looduslikke helisid ja loome muusikat nende põhjal. Õpime tundma erinevaid muusikainstrumente, mis on valmistatud looduslikest materjalidest.

Kehaline kasvatus: õpime tundma erinevaid muusikastiile ja tantsustiile ning teeme nendega seotud kehalisi harjutusi ja tantsuliigutusi. Lisaks võib kasutada muusikat kehaliste tegevuste taustana, et suurendada motivatsiooni ja energiat..

III Muusikaõpetuse ainekava klassiti

Õppetöö rõhuasetused I kooliastmes:

- Pööratakse tähelepanu helide, müra ja kõne eristamisele.
- Praktilise tegevuse käigus tekitatakse ise mitmesuguseid helisid vahendite ja/või oma häälega.
- Pööratakse tähelepanu laulmisele ning liikumisele muusika rütmis (liigutused kehaga, käega, liikumine ruumis).
- Õpetaja suunamisel kuulatakse eri rütmis ja tempos muusikapalu, tutvutakse kiire ja aeglase; rõõmsa ja kurva muusikaga.
- Helivältusi väljendatakse konkreetsete ja mõistetavate rütmisõnadega, meloodia kõrguse muutusi tähistatakse tajutavate käeliigutuste või joonistega tahvilil.
- Koordineeritakse liigutusi, arendatakse rütmitunnet, silma ja käe koostööd.

1. KLASS

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none">• laulmine ja hääle arendamine;• kõlava ja vaba tooni taotlemine laulmisel;• õige laululise hingamise arendamine kõlalise puhtuse, selge diktsiooni ning ilmekuse saavutamiseks;• eakohased lastelaulud, rahva- ja mängulaulud;• liikumismängud;• meloodia: meloodia liikumise suundade jälgimine; kõrgete ja madalate helide eristamine;• helivältusi väljendatakse rütmisõnadega SAMM, JOOKSEN, SE-EIS;• muusika kuulamine: karakterpalad ja lastelaulud;• mäng pillidel: kaasmängud rütmipillidel.	<ul style="list-style-type: none">• Laulab loomuliku hääletooni ja kehahoiuga.• Teeb vahet kõrgel ja madalal helil.• Teeb vahet kiirel ja aeglasel muusikal.• Eristab erinevaid hääli ja müra muusikast.• Tunneb rütmivorme TA, TI-TI.• Mängib õpitud rütme nii keha- kui ka rütmipillidel kaasa.• Liigub lihtsa muusika rütmis, oskab kasutada liisusalme.• Tunneb ära Eesti hümnit, käitub hümnit laulmise ajal õigesti, püüab kaasa laulda.• Oskab peast mõnda õpitud lastelaulu.• Osaleb õpitud laulumängudes, hoiab rivi ja sõõri.

2. KLASS

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none">• laulmine ja hääle arendamine: kõlava ja vaba tooni taotlemine laulmisel;• muusikateadmised ja oskused: meetrum ja rütm, rõhulised ja rõhuta helid, kiire ja aeglane liikumine muusikas;• 2- ja 3-osaline taktimõõt, selle viipamine;• helipikkused ja rütmivormid TA, TI-TI, SEEIS, PAUS, rütmilised kaasmängud, improvisatsioon;• meloodia: meloodia liikumise suundade jälgimine; kõrgete ja madalate helide eristamine; relatiivsete astmete SO, MI, RA tundmaõppimine;• muusika kuulamine: lastelaulud ja instrumentaalsed karakterpalad;• muusikažanrid marss, polka, valss;• mõisted: luuletaja, helilooja, solist, koor, koorijuht, ansambel;• mäng pillidel: kaasmängud lauludele;	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none">• Teeb vahet pikal ja lühikesel helil ja reageerib nendele erinevalt; väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu.• Tunneb rütmivorme TA, TI-TI, PAUS.• Mängib õpitud rütme tuttavate laulude saateks kaasa.• Mängib lihtsamaid kaasmänge keha- ja rütmipillidel.• Laulab lihtsamate regilaulude kooriosa kaasa.• Laulab peast 3–4 lastelaulu.• Mõtleb välja liigutusi tuttavates laulumängudes ja liisutustes.• Tunneb Eesti hümnit, käitub hümnit laulmise ajal õigesti, püüab kaasa laulda.• Osaleb õpitud laulumängudes.

3. KLASS

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none">• laulmine ja hääle arendamine;• hingamis-, hääldus- ning diktsiooniharjutused;• intonatsioonipuhtus;• muusikalised teadmised ja oskused.• meetrum ja rütm: taktimõõdud 2, 3, 4; uus rütmivorm TA-A;• rütmimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele;• meloodia: relatiivsete astmete SO, MI, RA kinnistamine, JO tundmaõppimine.;• muusika kuulamine: lastelaulud ja instrumentaalsed karakterpalad;	<ul style="list-style-type: none">• Teab peast 3–4 lastelaulu.• Laulab tuttavat laulu võimalikult selge diktsiooni ja õige kehahoiuga, vaikselt/valjusti:• Tunneb rütmivorme TA, TI-TI, PAUS, TA-A, reageerib sellele keha liikumisega.• Tähistab käega viibates kaheosalist taktimõõtu.• Tunneb kuulatud muusikapala iseloomu (kurb, rõõmus; aeglane, kiire).• Tunneb hümnit, laulab esimest salmi kaasa.

<ul style="list-style-type: none"> • muusikažanrid marss, polka, valss. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eristab ja iseloomustab rahvakalendri tähtpäevadega seotud traditsioone, osaleb laulmisel. • Teab mõnda rahvakalendri tähtpäevadega seotud rahvalaulu, osaleb nende laulmisel (mardi- ja kadrilaulud). • Mängib paarides laulumänge („Me lähme rukist lõikama“ vm).
--	---

Õppetöö rõhuasetused II kooliastmes:

- Pööratakse tähelepanu laulmisele ning liikumisele muusika rütmis (liigutused kehaga, käega, liikumine ruumis).
- Rütmipillide tegemiseks kasutatakse käepäraseid looduslikke materjale, nende valmistamisel kaasatakse vanemate klasside õpilasi.
- Laulude valikul arvestatakse laste kõne mõistmise taset ning võimalikke hääldeprobleeme.
- Laulmisel rõhutatakse täpset ja selget diktsiooni, välditakse ülikiiret artikuleerimist vajavaid laule.
- Tutvustatakse Eesti hümnid, õpetatakse seda kaasa laulma.
- Laulusõnade mõistmiseks tehakse koostööd eesti keele õpetajaga.
- Sotsiaalset suhtlemist ja kaaslastega arvestamise oskust kujundatakse laulumängude abil.
- Muusikatunnis õpitud laulu- ja tantsumänge soovitatakse mängida ka teistes ainetundides ning klassi- ja koolipidudel.

4. KLASS

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • laulmine ja hääle arendamine; • hingamis-, häälde- ning diktsiooniharjutused, intonatsioonipuhtus. • muusikalised teadmised ja oskused; • meetrum ja rütm: taktimõõdud 2, 3, 4; uus rütmivorm TI-RI-TI-RI; • rütmimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele; 	<ul style="list-style-type: none"> • Teab peast 3–4 lastelaulu, sealhulgas vastavalt võimetele Eesti hümnid. • Laulab tuttavaid laule võimalikult selge diktsiooni, kõlava tooni ja õige kehahoiuga. • Tunneb 3-osalist taktimõõtu ja rütmivältust TA-A-A. • Viipab käega 3-osalist taktimõõtu. • Mõistab terminite orkester ja orkestrijuh/ dirigent tähendust.

<ul style="list-style-type: none"> • meloodia: kõik relatiivsed noodiastmed JO, LE, MI, NA, SO, RA, DI, JO; • laulmine käemärkide järgi ja meloodia liikumise suuna kujutamine (kätega, joonega tahvlil jne); • muusika kuulamine: lastelaulud ja instrumentaalsed karakterpalad; • mõisted orkester, orkestrijuht, dirigent; • muusikažanrid marss, polka, valss; 	<ul style="list-style-type: none"> • Eristab vokaalmuusikat instrumentaalmuusikast. • On tutvunud mõne lihtsama muusikainstrumendi esmaste mänguvõtetega ja kasutab neid musitseerides.
---	---

5. KLASS

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • laulmine ja hääle arendamine; • lingamis-, hääldus- ning diktsiooniharjutused; • intonatsioonipuhtus. Muusikalised teadmised ja oskused; • meetrum ja rütm: taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4; uus rütmivorm TAI-RI; • rütmiimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele; • meloodia: relatiivsed noodiastmed JO-JO; • laulmine käemärkide ja rütmiseeritud astmenimede järgi; • meloodia liikumise suundade kujutamine (kätega, joonega tahvlil jne); • algteadmised noodikirjast. Esmased mänguvõtted mõnel lihtsamal muusikainstrumendil; • muusika kuulamine: lastelaulud ja instrumentaalsed karakterpalad; • mõisted orkester, orkestrijuht, dirigent; • muusikažanrid marss, polka, valss; 	<ul style="list-style-type: none"> • Laulab peast 5–6 laulu, sealhulgas Eesti hümnid. • Laulab vaba ja kõlava tooni ning selge diktsiooniga. • Saab aru väljenditest valjult, vaikselt, valjenedes, vaibudes. • Teeb vahet 2- ja 3-osalise taktimõõdul. • Iseloomustab kuulatud muusikat abivahendite toel. • On tutvunud eesti rahvapillide ja rahvamuusikaga. • On omandanud mõne lihtsama muusikainstrumendi esmased mänguvõtted ja kasutab neid musitseerides.

6. KLASS

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none">• laulmine ja hääle arendamine;• hääle kõlavuse, ilmekuse ning hääle individuaalsete omaduste (tämb,diapasoon) arendamine;• eesti rahvalaulud, rahvaste laulud;• muusikateadmised ja oskused, meetrum ja rütm: taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4; rütmivormid, eeltakt;• rütmiimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele;• meloodia: relatiivsed noodiastmed JO-JO;• duur ja moll-helilaad;• muusika kuulamine: eesti rahvalaulud, -tantsud, -pillid;• muusika esitajad, hääleliigid, kooriliigid;• eesti tuntumad lauljad, dirigendid;	<ul style="list-style-type: none">• Laulab peast 5–6 laulu, sealhulgas Eesti hümn.• Laulab vaba ja kõlava tooni ning selge diktsiooniga,• Eristab kuulamise järgi marssi, valssi ja polkat.• Tunneb levinumaid rahvalaule, rahvalaulu liike.• Laulab regilaulu, teab regilaulu esitamise traditsioone.• Tunneb eesti olulisemaid rahvapille nii välimuse kui ka kõla järgi, teab nende nimetusi.• Teab mõningaid olulisemaid fakte eestlaste laulu- ja tantsupeost.• On tutvunud erinevate kooriliikidega.• Eristab abivahenditele toetudes kõrget ja madalat mees- ja naishäält.• Teab, mis on häälemurre, tunneb häälehoiu põhimõtteid ja rakendab neid häälemurde perioodil.

Õppetöö rõhuasetused III kooliastmes:

- Õppetegevuses tuginetakse kujunenud oskustele, esmaseks on muusika tegemisest või kuulamisest positiivsete emotsioonide saamine.
- Arendatakse rütmi- ja meloodiataju, muusikalist maitset, silmaringi.
- Pööratakse tähelepanu rahvusmuusikale, kujundatakse hoiakut seda hoida, arendatakse soovi osaleda kultuuriüritustel.
- Õpetaja suunamisel kuulatakse ühiselt erineva raskuse ja keerukusega muusikat.
- Õppeprotsessi mitmekesisustatakse interaktiivsete õppematerjalidega ning kasutatakse infotehnoloogilisi-kommunikatiivseid võimalusi.
- Arendatakse edasi laste individuaalseid muusikalisi võimeid, korraldatakse üritusi esinemiskogemuste andmiseks (laul ning pillimäng; esinemine solistina, ansamblis, kooris).
- Tutvustatakse eri ajastute muusikat, tuntumaid heliloojaid ning dirigente Eestis.
- Õpitakse tundma muusika eri žanre, kuulatakse muusikat, võimaluse korral külastatakse ühiselt kontserte või teatrietendusi

7. KLASS

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none">• laulmine ja hääle arendamine;• hääle kõlavuse, ilmekuse ning hääle individuaalsete omaduste (tämbel, diapason) arendamine;• eesti rahvalaulud, rahvaste laulud, kaanonid;• ühehäälsed, paigutise kahehäälsusega laulud;• muusikateadmised ja oskused: erinevate instrumentide tundmaõppimine (sümfooniaorkester, erinevad pillirühmad);• meetrum ja rütm: taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4; rütmivormid, eeltakt;• rütmiimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele;• duur- ja moll-helilaad, kolmkõlad;• muusika kuulamine: eesti rahvalaulud (regilaul, uuem rahvalaul), -tantsud, - pillid, -laulikud;• muusika esitajad, hääleliigid, kooriliigid;• eesti tuntumad lauljad, koorid, koorijuhid;	<ul style="list-style-type: none">• Laulab peast 5–6 laulu, sealhulgas Eesti hümnid.• Laulab pingevalt, õige hingamise ja selge diktsiooniga.• On tutvunud sümfooniaorkestri erinevate pillirühmadega.• Tunneb keel-, puhk- ja löökpille.• Oskab kuuldeliselt eristada erinevaid instrumente.• On tutvunud nootide silpnimetustega ja nootide asetusega noodijoonestikul.• Eristab kuulamise järgi duur- ja moll-helilaadi.• Tunneb helivältsusi ja rütme TA, TI-TI, TIRI-TIRI, TAI-RI, TA-A, TA-A-A, TA-A-A-A ja pause.

8. KLASS

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none">• laulmine ja hääle arendamine; häälehoied häälemurde perioodil;• ühehäälsed, paigutise kahehäälsusega laulud;• meetrum ja rütm: taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4, C;• taktimõõtude 3/8, 6/8 tutvustamine seoses lauludega;• rütmivormid, rütmiimprovisatsioonid, kaasmängud.;• meloodia: viulivõti; helikõrguste absoluutväärtused ja nende seostamine relatiivsete astmetega;• baassivõtme tutvustamine;• muusika kuulamine: pillid, orkestriliigid. žanrid ooper, operett, muusikal, ballett, kontsert, sümfoonia;	<ul style="list-style-type: none">• Laulab peast 5–6 laulu, sealhulgas Eesti hümnid.• Laulab pingevalt, õige hingamise ja selge diktsiooniga.• Tunneb taktimõõte 2, 3, 4.• Suudab kaasa mängida lihtsamaid rütmistruktuure.• Oskab lahendada lihtsamaid rütmiülesandeid.• On tutvunud popmuusika ajaloo ja nüüdismuusikaga.

- jazz- ja rockmuusika; eesti levimuusika (R. Valgre, U. Naissoo, A. Oit jt);
- lühiülevaated heliloojate elust ja loomingust;

9. KLASS

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • loomuliku hääle, hea diktsiooni ja õige hingamisega väljendusrikas laulmine; • eriilmeliste muusikapalade kuulamine ja nende iseloomustamine kasutades muusikalisi väljendusvahendeid (meloodia liikumine, tempo) ning muusikalisi oskussõnu; • muusikat kuulates arendatakse analüüsivõimet ja võrdlusoskust; • loovuse arendamine, rütmsaadete väljamõtlemine, sobivate pillide, vahendite leidmine; • rütmiülesannete lahendamine õpitud taktimõõttudes, õpitud rütmisstruktuuride kinnistamine; • laulude rütmianalüüs, rütmi koputamine; • põhikooli jooksul kuulatud olulisemate muusikapalade meelde tuletamine, kinnistamine, helilooja teadmise tähtsustamine (nt. L.van Beethoven “Elisele”, A.Pärt “Tabula Rasa”). Eesti rahvamuusikaga seonduva kinnistamine; • muusikaalase informatsiooni leidmine veebist. 	<ul style="list-style-type: none"> • Laulab pingevabalt tuttavaid lihtsa meloodiaga laule. • Nimetab õpitud levinumaid muusikapalu. • On omandanud muusika kuulamise ja musitseerimise kogemuse. • Tunneb ja suudab kaasa koputada levinumaid rütmisstruktuure (2/4, 3/4, 4/4). • Väärtustab eesti rahvamuusikat ja oskab nimetada eesti rahvapille. • Laulab peast Eesti hümnid. • On võimeline ukulelel/plokkflöödil musitseerima. • Oskab leida muusikaalast informatsiooni veebist.